

Bolatice

1. Historie obce

První písemná zmínka

V papežské listině z roku 1250 byla obec potvrzena v majetku cisterciáckého kláštera na Velehradě. V dokumentu je zmíněna jako „Balaticz“.

Okolnosti vzniku

Blíže neznámé. Způsobem založení se jedná o návesní silniční ves.

Původ názvu

Název pochází od osobního jména a vznikl přidáním přípony -ice ke jménu Bolata či Boleta, jež bylo nejspíše familierní verzí jména Boleslav, Bolebor či Bolemysl. Jeho původ je slovanský (srovnej ruské бол'шой), ve významu větší, lepší. Německé označení Bolatitz je odvozeno od českého názvu.

Proměny a varianty názvu

Balaticz (1250), Bolaticz (1265 a 1270), Poletitz (1349), Boletice (1440–1881), Biletice (1591), Bolatice (od 1612), Bolatitz (1720–1945), Bolatitium (v 18. stol.), lidově Bolačyce

Obyvatelstvo

1784: 25 sedláků, 26 zahradníků, 30 domkařů, 462 obyvatel

1855: 929 obyvatel

1869: 1445 obyvatel

1871: 1728 obyvatel včetně Henneberků + 83 obyvatel na statku

1905: 2003 obyvatel

1921: 1982 obyvatel

1930: 2087 obyvatel

1950: 2056 obyvatel

1970: 2736 obyvatel

1991: 3499 obyvatel 2020: 3760 obyvatel

Heraldické symboly

Na nejstarším bolatickém pečetidle z roku 1722 je zobrazena postava biskupa s mitrou na hlavě a berlou v levé ruce. Může se jednat o sv. Mikuláše, který byl typický pro obecní pečeti na Hučinsku, nebo o sv. Stanislava, kterému byl zasvěcen boletický kostel postavený na počátku 18. století.

V roce 1995 byl obci udělen znak, který vychází z církevních patronů zdejšího kostela, sv. Stanislava a sv. Kateřiny. V modrém štítě mezi dvěma zlatými klasy vyrůstajícími ze zlatého trojvrší je umístěn zlatý meč jako symbol sv. Stanislava a přes něj stříbrné zlámané kolo sv. Kateřiny, posázené noži. Obilné klasy jsou výrazem zemědělského charakteru obce.

Otázky a úkoly

Napiš rok a vypočítej, před kolika lety byl poprvé písemně zaznamenán název obce.

Podle koho nebo čeho název obce vznikl?

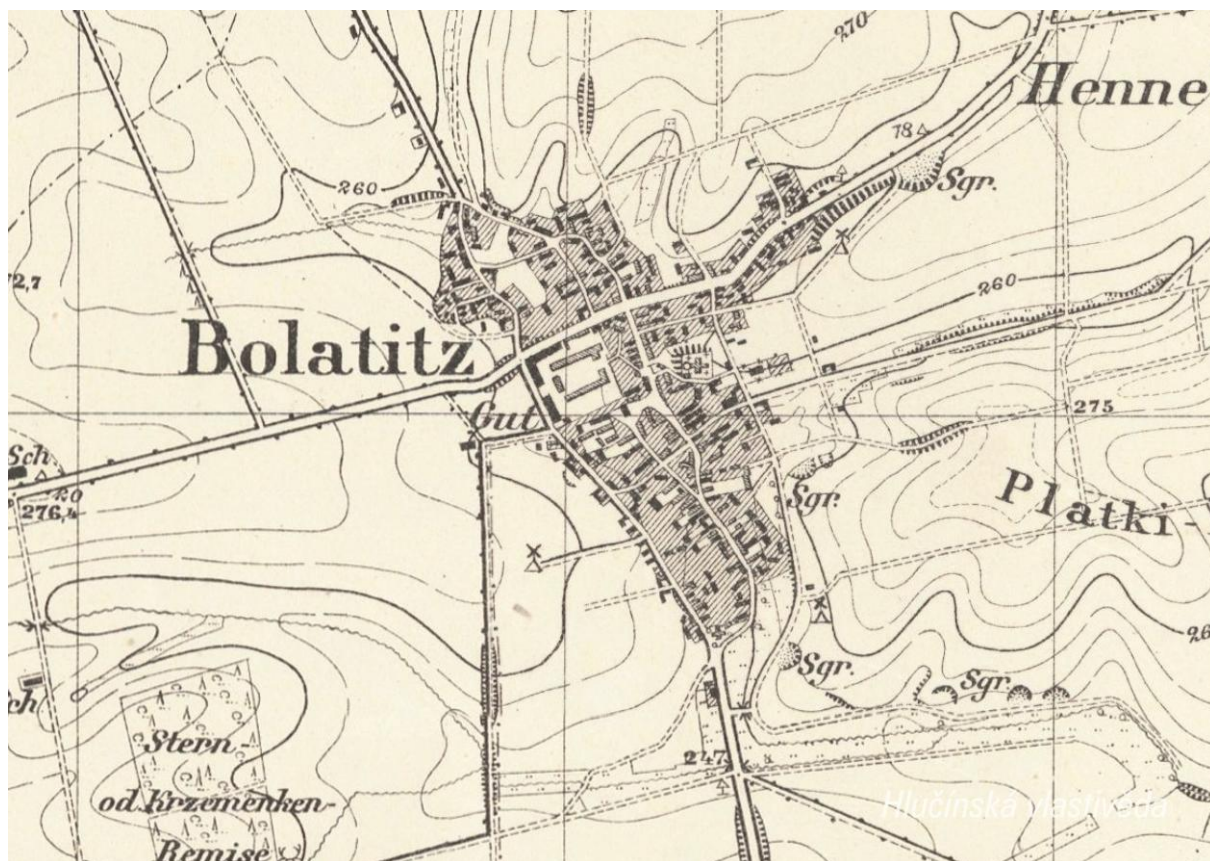
Jak se psal název obce v německém jazyce?

Ve kterém roce měla obec nejvyšší počet obyvatel?

Jak si vysvětluješ úbytek obyvatel v roce 1950 oproti roku 1930?

2. Mapy

Historická mapa obce z konce 19. století

Otázky a úkoly

V jakém jazyce je mapa psána?

V čem se liší dobové zobrazení od současného?

Dokážeš najít dominanty obce?

Porovnej tehdejší a současnou zástavbu.

Označ na mapě místa, kam se rozšířila současná zástavba.

Nacházely se v obci mlýny? Kolik jich bylo?

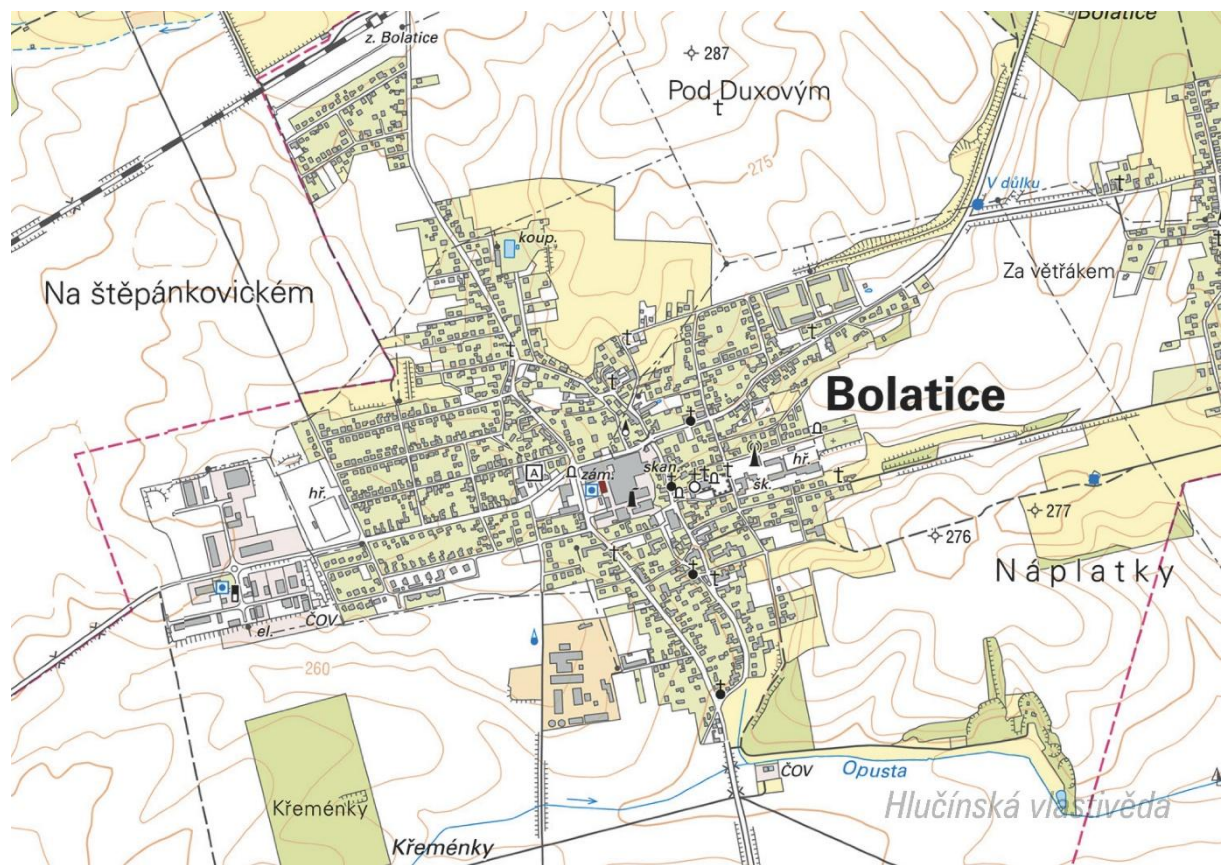
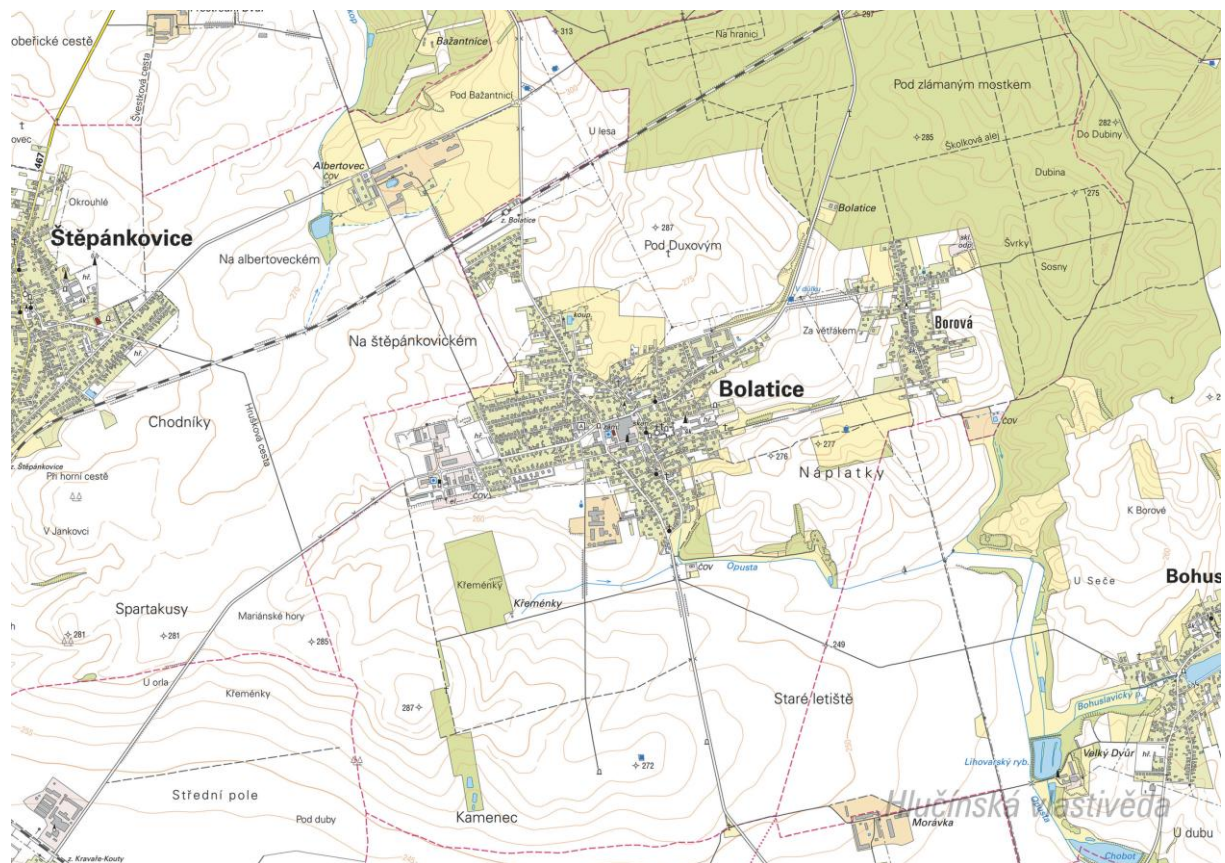
Nacházely se v obci rybníky? Kolik jich bylo?

Poznáš, jak je označena alej?

Vytvoř k mapě legendu – symboly a popis toho, co označují.

Jaké další změny krajiny dokážeš z mapy vyčíst? (zánik lesů, změna vedení cest, zánik cest, atd.)

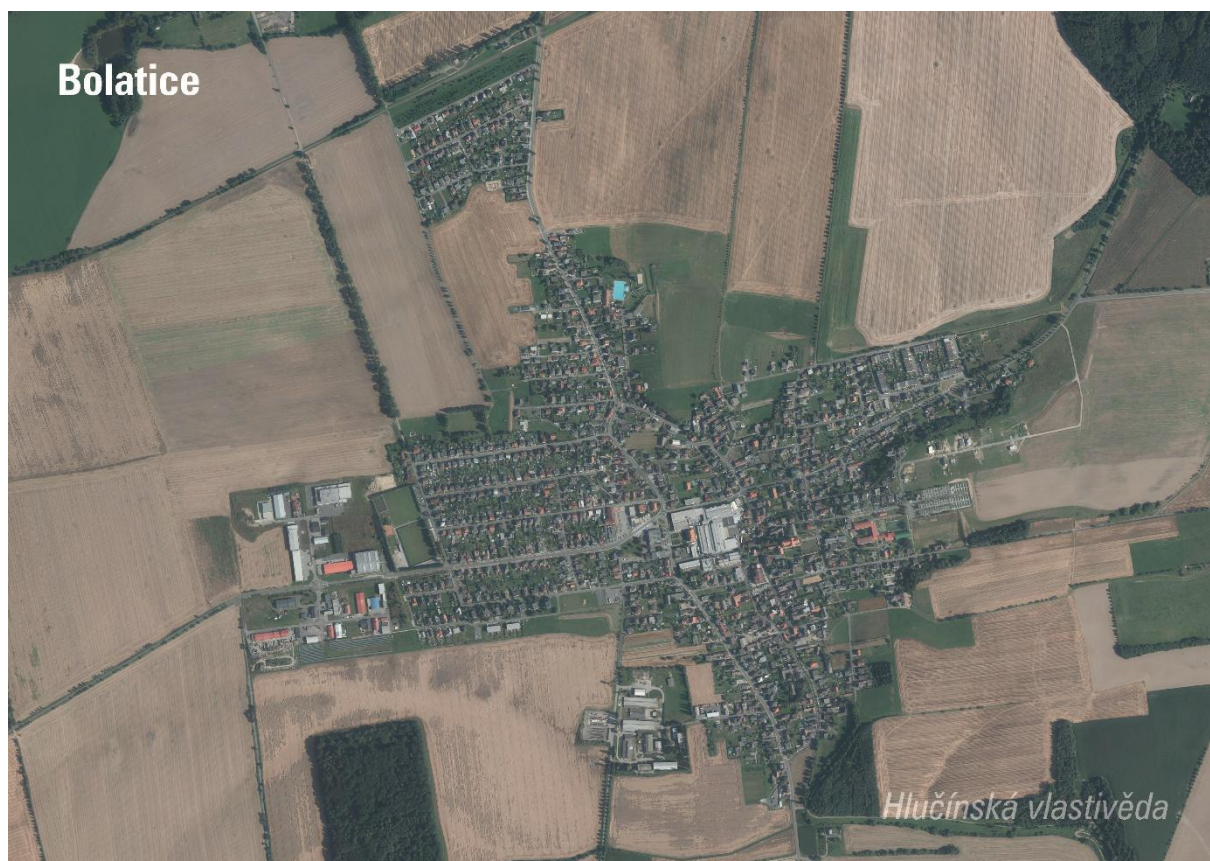
Současná mapa

Ortofotomapa z roku 1946

Ortofotomapa z roku 2020

Otázky a úkoly

Zakresli do mapy tyto objekty: kostel, kříž, kaplička, pomník, škola, továrna, zámek, hasičárna a další.
Zakresli do mapy názvy ulic – souvisejí se zaniklými místy, řemesly nebo historickými událostmi?

V mapách můžete vyhledat následující stavby:

- architektonicky cennou/zajímavou,
- ve které působil / kterou postavil někdo významný,
- která je sídlem významné instituce,
- kde se lidé pravidelně schází a tráví svůj volný čas,
- která je nejstarší/nejnovější/největší/nejpodivnější,
- ve které se událo něco významného,
- kde se něco vyrábí/je poskytována služba ostatním obyvatelům,
- která nabízí kulturní vyžití,
- která je stará, chátrající, potřebovala by rekonstrukci,
- která (ne)slouží svému původnímu účelu,

Vysvětlí názvy míst v mapě.

Napiš do mapy názvy čtvrtí, polí nebo lesů, zkus zjistit, proč se tak jmenují.

Zakresli do mapy obrys původní zástavby.

Vytvoř jednoduchou mapu obce s fotkami zajímavých staveb.

Porovnej současná a dobová ortofota. Pojmenuj změny ve struktuře krajiny. Co se změnilo a proč?

Porovnej dobovou a současnou mapu obce. Hledej věci, které zanikly (např. zahrady, sady) a naopak, které nově přibýly (areály firem, nové čtvrti...).

Najdi na dobovém ortofotu pozůstatky válečných bojů. Podle čeho se to dá poznat?

Pocitová mapa obce

Skupinová práce při procházce obcí. Vytvoř jednoduchou mapu obce a zanač do ní tato místa:

1. krásné, příjemné místo
2. ošklivé, zanedbané místo
3. významné místo
4. tajemné nebo posvátné místo
5. nebezpečné místo
6. oblíbené veřejné místo, kde se lidé scházejí
7. místo, kde si hrají děti
8. místo, kam rád chodíš na procházku

V rámci aktivity si zhotovte se třídou piktogramy symbolů, které by měly jednotlivá místa charakterizovat. Piktogramy pak můžete vystřihnout, nebo elektronicky vkládat do mapy. Můžete se domluvit s kolegy, aby byla tato aktivita zařazena do výtvarné výchovy.

3. Historické pohlednice

Bolatice v roce 1910

Vyznač na mapě, kde se nacházejí zobrazené budovy. Co se změnilo? K čemu tehdy sloužily a jak jsou využívány dnes?

Nahoře: Dembkův obchod (v současnosti rodinný dům na ulici Padoly čp. 7)/ Stará škola (v současnosti turistická základna organizace Kondor)

Dole: Sniehotův hostinec (v současnosti rodinný dům na ulici Padoly čp. 3 naproti Zahradnictví Mazalovi)/ Nádraží (v současnosti je budova využívána k bydlení – sociální byty)

Na pohlednici označ detaily, které dnes vypadají jinak, nebo zcela chybí.

Vytvoř z vlastních fotografií pohlednici stejných míst.

Bolatice po roce 1912

Vyznač na mapě, kde se nacházejí zobrazené budovy. Co se změnilo? K čemu tehdy sloužily a jak jsou využívány dnes?

Nahoře: Kostel sv. Stanislava / Interiér kostela sv. Stanislava

Dole: Škola (v současnosti turistická základna organizace Kondor) / Obchod Julia Besnesche na Hlučínské ulici (dům byl zbourán, současnosti zde stojí nový dům Hlučínská čp. 29)

Na pohlednici označ detaily, které dnes vypadají jinak, nebo zcela chybí.

Vytvoř z vlastních fotografií pohlednici stejných míst.

Bolatice ve 20 a 30. letech 20. století

Ze které doby je pohlednice?

Vzhledem k dvojjazyčným popiskám pochází pohlednice ze 20. nebo 30. let 20. století.

Kde se nacházejí zobrazené budovy? Co se změnilo? K čemu sloužily a slouží?

Nahoře: Hájenka (stojí u silnice na Chuchelnu, v současnosti slouží k bydlení) / Kostel sv. Stanislava

Dole: Obchodní dům Juretzka (v současnosti slouží jako rodinný dům, ul. Svobody) / Hostinec Braschke (v současnosti Hostinec u Braschkeho již nefunguje jsou zde byty, ul. Ratibořská)

Na pohlednici označ detaily, které dnes vypadají jinak, nebo zcela chybí.

Vytvoř z vlastních fotografií pohlednici stejných míst.

4. Fotografie

Která budova je na fotografii?

Restaurace pod kostelem.

Pořid' současný snímek daného místa.

Co vše se na budově změnilo?

Najdeš v obci další stavby postavené z režného zdiva?

Která budova je na fotografii? Jak stará může být tato fotografie?

Fotografie zámku z počátku 20. století, kdy ještě nestál areál Juty (dnešního Lanexu).

Pomocí této fotografie a leteckého snímku vytvoř plánek areálu panského sídla.

Pořid' současný snímek daného místa.

Která ulice je na snímku?

Ulice Svobody od křižovatky s ulicí Ratibořskou.

Jak se toto místo změnilo?

První dva domy vlevo již nestojí. příkop byl zatrubněn, na cestě je asfalt, původní dřevěné ploty byly nahrazeny novými, změnily se domy.

Pořid' současný snímek daného místa.

Co je na snímku?

Větrný mlýn německého typu

Dokážeš pomocí dobové mapy zjistit, kde objekt stál?

Co je na fotografii?

Barokní kaple na jižním okraji Bolatic.

Pořid' současný snímek daného místa.

Co vše se v lokalitě změnilo?

Co se nachází na fotografii?

Zámek, kostel, stará škola, část areálu dvora.

Pořid' současný snímek daného místa.

Co vše se v dané lokalitě změnilo?

Co se nachází na fotografii?

Zámek, areál továrny, zbytky panského dvora, nová zástavba na horizontu.

Poříd' dronem současný snímek daného místa.

Co vše se v dané lokalitě změnilo?

5. Náměty dalších aktivit

Dobová fotografie události

Zjisti, o jakou událost se jedná (např. Boží tělo, oslava osvobození, pokládání kanalizace, prvomájový průvod...).

Pokus se snímek datovat a lokalizovat.

V případě, že snímky nebudete mít, zorganizujte jejich sběr mezi žáky a učiteli.

Náměstí, náves

Rozhlédni se kolem sebe, najdi a zjisti název ulice, která je na fotce.

Pojmenuj historickou událost, která vyvolala situaci zachycenou na fotce.

Zároveň zapiš, proč nastala a v jakém měsíci a roce.

Existuje souvislost s dobovou situací a současným názvem ulice?

Měnily se názvy místa? Zjisti od kolemjdoucích, příbuzných.

Zaniklá stavba

Vyhledej místo, kde stála již zaniklá budova. Z jakého důvodu stavba zanikla, zjisti nebo přemýšlej.

Jak vypadá současná stavba? Která slova tě při pohledu na ni napadnou?

Dochovaná stavba

Překresli ozdobný nebo zajímavý prvek ze stavby.

Jaký nápis je na budově?

K čemu budova slouží a bylo to tak i v minulosti?

Jaké lidské povolání je pro tuto stavbu typické?

Pozoruj stavbu a srovnej s fotkou nebo pohlednicí, porovnej její proměnu.

Popiš současnou stavbu.

Popiš stavbu z historické fotky.

Která podoba stavby se ti líbí – současná nebo minulá?

Vytvoř pohlednici tvé obce.

Pomník

Proveď frotáž nápisu, symbolu.

Vysvětli, k jaké události se pomník vztahuje.

Jaký prvek z pomníku symbolizuje událost, na kterou pomník upomíná?

Jaké pocity v tobě vyvolává vzhled a nápisy na pomníku?

Nachází se zde letopočet události?

Z jakého roku stavba pochází?

Na pomníku vyhledej příjmení, které dodnes někdo v obci má.

Konají se u tohoto místa nějaké vzpomínkové akce?

Načrtni pomník a zkus popsat jeho jednotlivé části.

Z jakého materiálu (kamene) je pomník?

Na kterých místech (bojištích) vojáci padli, vypiš státy, ve kterých se nacházejí.

V kolika letech většina vojáků z pomníku padla?

Jak probíhala válka v tvé obci?

Navrhni **pomník** nebo **pamětní desku** se symboly, které by odkazovaly na vybranou historickou událost ve tvé obci.

Kříž

Otázky a úkoly viz pomník.

Přemýšlej, jaký důvod mohl mít člověk, který nechal kříž postavit?

Přináší text na kříži nějaké poselství?

Kostel***Stavba kostela***

Byl jsi někdy v kostele? Co jsi tam viděl?

Jaké slavnosti nebo obřady v něm probíhají?

Proč je kostel největší stavbou v obci? Na jakém místě stojí / Ve které části obce se nachází? Jaký měla tato stavba význam pro naše předky?

Obejdi si stavbu a načrtni její půdorys, průčelí kostela a boční pohled.

V jakém slohu byl kostel postaven? Na základě čeho to lze poznat?

Jaké architektonické prvky poznáš / dokážeš je pojmenovat?

Zjisti, ve kterém roce byl kostel postaven.

Zakresli do obrázku kostela: lodě, věž, okna, zvon, kříž.

Interiér kostela

Zakresli plánek interiéru kostela (nebo piš do připraveného náčrtku) a najdi: oltářní obraz, kůr, zvonek na ohlašování mše, nádobu na svčenu vodu, kazatelnu a další.

Jací svčtci jsou v kostele zobrazeni, víš něco o jejich životě? Jak na tebe působí výzdoba kostela?

Najdi svčtce na obrazech a sochách.

Kronika

Digitalizovaná na webu viz odkaz: https://www.archives.cz/web/digitalni_archiv/

Najdi v kronice vybranou událost nebo téma.

Jaké informace jsou zapsané v kronice obce v roce...

Kterou současnou událost bys zaznamenal/a do obecní kroniky?

Jakou zajímavost ze života školy bys zapsal/a do školní kroniky?

Významný objekt

Postav se před objekt A a podívej se vlevo, jaká stavba se zde nachází, k čemu slouží?

Na zdi domu je text, přečti jej a vysvětli:

Zapiš skutečnost, která tě v souvislosti s tímto místem (stavbou) nebo jeho historií nejvíce překvapila.

Změř pozorovaný objekt, pomocí kroků, pásma, odhadem.

Z jakých geometrických útvarů se objekt skládá.

Vytvoř náčrtek objektu ve čtvercové síti.

Vytvoř model objektu.

Fotocesta

Pomocí aktivity „fotocesta“ provedte děti místem vaší obce nebo je zaveďte k zajímavé stavbě. Připravte si několik fotek detailů budov, které se na plánové cestě nacházejí. Dbejte na to, aby z každého stanoviště byl vždy vidět objekt z následující fotky.

Větší děti mohou aktivitu nachystat samy.

Znak, pečeť

Seznam se s historickými znaky a pečetěmi obce.

Vytvoř znak obce různými výtvarnými technikami – kresba, koláž, keramika, linoryt...

Vymysli nový znak obce.

Místní pověsti

Napiš název pověsti.

O čem pojednává?

K jakému místu se vztahuje?